

Матюхін Ю.В.

ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ ЗВАРНИХ З'ЄДНАНЬ В НИЗЬКОЛЕГОВАНИХ ПЕРЛІТНИХ Cr-Mo-V СТАЛЕЙ ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ РЕСУРСУ ЇХ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Досліджено властивості зварних з'єднань корозійностійкої сталі 03X19AG3N10 підвищеної міцності для виготовлення нагрівальних камер випарних апаратів, що дозволить зменшити товщину елементів обладнання та знизити його металоємність.

Метою роботи є вибір зварювальних матеріалів і дослідження властивостей зварних з'єднань зі сталі 03X19AG3N10 двох способів виплавки стосовно до конструктивних особливостей нагрівальної камери випарного апарата.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що трубна решітка горючої камери випарного апарату виробництва рідкоземельних елементів з труб і трубної решітки сталі однієї марки 03X19AG3N10 для забезпечення технологічної міцності і герметичності повинна виготовлятися по типу комбінованого з'єднання з обварюванням труб і їх розвальцюванням у зоні зварного шва.

Практична цінність результатів роботи полягає в тому, що заміна сталі 03X18N11 сталлю 03X19AG3N10 дозволить знизити товщину стінок, що знизить металоємність нагрівальної камери випарного апарату на 10% і забезпечить річний економічний ефект у сумі 105 грн.

Висновки:

1. Пошкоджуваність зварних з'єднань механізмом пароутворення паропроводів гострого пару із Cr-Mo-V теплостійких перлітних сталей, які тривало експлуатуються в умовах повзучості, найбільш інтенсивно відбувається в металі ділянки неповної перекристалізації зони термічного впливу, а також ділянки сплавлення.

2. Визначили залежність між пошкоджуваністю зварних з'єднань в умовах повзучості та їх вихідною структурою. Встановили, що найбільш інтенсивно пошкоджуються ті зварні з'єднання, які мали в структурі ділянки неповної перекристалізації ЗТВ після зварювання нові продукти аустеніту в вигляді мартенситу або перліту.

3. Встановили залежність між структурними змінами і фізико-хімічними процесами, які протікають в зварних з'єднаннях при довготривалій експлуатації в умовах повзучості. Виявили, що карбіди VC та Mo₂C практично не коагулюють при напрацюванні зварних з'єднань до 300000 год., а їх рівномірне розподілення по тілу та по границях зерен α – фази є головним чинником затримки дислокацій, що рухаються за механізмом ковзання.

Література:

1. Технология электрической сварки металлов и сплавов плавлением. Под ред. акад. Б.Е. Патона. –М.: Машиностроение, 1974.–767с.

2. Дивинский С.В., Лариков Л.Н. К вопросу о диффузии в многокомпонентных системах //Металлофизика и новейшие технологии.

–1995. Т.17. –№6. –С.65–69.

Робота виконана під керівництвом ас. кафедри ІТМ та ЗВ Барташ С.М.